

at der er en række tilfælde, hvor familier enten ved besøg hos lægen eller fra vagtlægen får ordineret medicin, som de så ikke har råd til at gå ud at købe.

Det kan vi være dybt bekymrede over, og det glæder mig, hvis hr. Preben Rudiengaard er enig i, at det ikke skal være sådan. Det synes jeg da vi så sammen kunne prøve at spørge såvel sundhedsministeren som hvilken minister, der nu måtte være ansvarlig for socialområdet, om – når det ikke nødvendigvis er velfærdsministeren, må vi jo prøve at finde ud af, hvilken minister det er – og så kunne vi jo sammen prøve at se, hvad vi kan gøre for at finde en løsning på området. Jeg synes da, det er fint, hvis der i hvert fald kan komme det ud af den her debat.

Kl. 15:57

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren for forslagsstillerne.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

12) Forhandling om redegørelse nr. R 4: Ministeren for sundhed og forebyggelses redegørelse om beslutningsgrundlag for et dansk slutdepot for lav- og mellemaktivt affald. (Redegørelsen givet 15.01.2009. Meddelelse om forhandling 15.01.2009).

Kl. 15:57

Forhandling

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Forhandlingen er åbnet.

Den første ordfører er hr. Preben Rudiengaard fra Venstre, nej, undskyld, det er fru Lone Dybkjær fra Det Radikale Venstre, der springer lidt i talerækken.

Kl. 15:58

Lone Dybkjær (RV):

Undskyld, jeg er ikke sikker på, at jeg har fået tjekket det med alle, men af de fleste har jeg fået

lov at gå op nu, for jeg er presset på tid og skal ud af døren.

Jeg vil sådan set bare sige tak til ministeren for redegørelsen; jeg synes, det er et glimrende arbejde. Og jeg er med på, at der sikkert er andre, der vil gå mere i detaljer med det her arbejde. Jeg synes, det er nogle udmærkede forslag, der lægges op til.

Jeg synes også, at vi lige så godt kan indrømme, at diskussionen ikke starter her. Diskussionen starter, når vi skal finde de konkrete steder, hvor vi skal placere affaldet, og den har ingen folkelig interesse før på det tidspunkt. Det er selvfølgelig fint, at vi har forberedt arbejdet, men man kan rolig sige, at den egentlige diskussion kommer senere, og rigtig god fornøjelse med den; den bliver ret besværlig. Tak.

Kl. 15:58

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til den radikale ordfører. Og så bliver det hr. Preben Rudiengaard fra Venstre som ordfører.

Kl. 15:59

(Ordfører)

Preben Rudiengaard (V):

Jeg vil gerne takke formanden, fordi jeg fik lov til at vige sædet lidt for en kollega, der havde travlt.

Jeg vil også gerne takke ministeren for en udmærket redegørelse. Det er jo et emne, som kan optage mange meget, og som fru Dybkjær også var inde på, ligger det i øjeblikket kun på det administrative niveau. Det er jo således, at vi nu med denne redegørelse fastlægger en proces for – hvilket ministeren lægger op til i redegørelsen – hvordan det skal ske, og hvor vi skal arbejde hen imod med hensyn til de steder, hvor slutdepoterne nu skal være.

Jeg hørte også ministeren hviske lidt dernede om, at i bund og grund hører det her til i Miljøministeriets regi – og det er jeg ganske enig med ministeren i – og ikke i Sundhedsministeriets regi, for slutdepoterne skal tage noget fra Risø, og det har jo ikke meget at gøre med det arbejde, der foregår på sundhedsområdet. Der kommer lidt fra vores hospitaler osv., kontaminerede handsker og alt muligt andet, men det er jo peanuts i den her sammenhæng, og derfor hører det til et andet sted.

Så skal vi have et landsplandirektiv, og der skal være en anlægslov osv., så jeg kan kun sige, at hvis ministeren er indstillet på, at den også skal over i Miljøministeriet, er jeg fuldstændig enig med ministeren i denne redegørelse og skal

dermed sige, at Venstre ikke har yderligere bemærkninger til den.

Kl. 16:00

Formanden:

Tak. Der er ingen, der har bedt om ordet for en kort bemærkning. Så er den næste ordfører hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 16:00

(Ordfører)

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg skulle bare lige være sikker på, at der var en minister at tale til, og det er der, men han er ikke på sin vanlige plads.

Fra socialdemokratisk side vil vi også sige, at det er godt at få taget fat på det her arbejde igen. Det er et fuldstændig nødvendigt arbejde. Vi har tilbage i 2002 givet udtryk for, at vi har den holdning, at vi naturligvis her i landet skal sørge for at deponere det affald, vi selv har skabt. Det er altså et spørgsmål om, at vi ikke skal eksportere vores affald, hvorfor vi naturligvis også synes, at det er helt på sin plads, at vi får lavet et anlæg her i Danmark, hvor ikke alene sikkerheden, men også kapaciteten er fremtidssikret.

Som det fremgår af redegørelsen, forestår der et arbejde – det er i hvert fald det, der er lagt op til – med i første omgang at finde 20 lokaliteter, og så skal det indsnævres til færre. Her må jeg sige, at vi fra Socialdemokraternes side er en lille smule undrende over for, at det skulle være nødvendigt at lave et så stort researcharbejde rundt omkring i landet. Der er fra flere interesseorganisationers side givet udtryk for, at man jo kunne tænke på en placering af affaldet tæt på Risø, hvorfra det meste af affaldet kommer, og hvor det er blevet produceret i fortiden, men hvor det selvfølgelig ikke i fremtiden bliver produceret, i kraft af at Risø jo er lukket ned.

Men ellers vil vi – som der også blev givet udtryk for af ordføreren for Venstre – i fremtiden få produceret kontamineret affald i små mængder, især fra industrien og sygehussektoren, og derfor skal vi have et sted, som også på sigt kan rumme det affald.

Fra Socialdemokraternes side er vi af den opfattelse, at det må være rigtigt at lave et anlæg, hvorfra vi også i fremtiden på et tidspunkt kan fjerne affaldet igen, forstået på den måde, at får vi mulighed for i fremtiden at lave en opbejldning, en bortskaffelse af det affald, skal det ikke ligge på depot i al evighed, så skal vi naturligvis sørge for at komme af med affaldet på den mest sikre og den bedste måde. Men ellers er vores overordnede holdning den, at man naturlig-

vis i forhold til planlægningsarbejdet skal gøre alt, hvad man kan, for at finde det rigtige sted, og hvor miljøsynet bliver maksimalt.

Jeg vil ikke tilføje andet nu, men sige, at vi har læst redegørelsen med interesse, og at vi er af den opfattelse, at der skal bakkes op om det her, sådan at vi finder den bedst tænkelige nationale løsning på problemet. Tak.

Kl. 16:03

Formanden:

Tak til hr. Flemming Møller Mortensen, der er ingen korte bemærkninger. Så er det fru Liselott Blixt som ordfører.

Kl. 16:03

(Ordfører)

Liselott Blixt (DF):

Den her redegørelse er blevet til efter beslutningsforslag B 48 fra samlingen 2002-03. Dengang besluttede Folketinget at udarbejde en redegørelse for, hvordan vi kommer af med det radioaktive affald, som vi har i Danmark, og som vi fortsætter med at have i fremtiden. En af måderne at gøre det på er at bore et hul i jorden, der er 30-300 m dybt, og så lave et slutdepot der. Der er endnu ikke taget stilling til hvor, men det er noget, Folketinget kommer til at beslutte.

Redegørelsen beskriver fint, hvad der er af regler for deponering af radioaktivt affald samt vigtigheden af, at det for borgerne skal være en gennemsigtig proces, så befolkningen samt kommuner og andre myndigheder bliver inddraget. Der er tale om et depot af en størrelse på mellem 5.000 og 10.000 m³, da vi stadig væk producerer ca. 8 m³ årligt, og om, at det skal være fremtidssikret. Vi ved jo, at radioaktivt affald skal håndteres, så man sikrer et acceptabelt niveau af beskyttelse af mennesker og miljø, og derfor vil det nok også være svært at finde ud af, hvor i landet det skal være.

I Dansk Folkeparti tager vi redegørelsen til efterretning og vil afvente det videre arbejde.

Kl. 16:05

Formanden:

Der er ikke ønsker om korte bemærkninger, tak til fru Liselott Blixt. Og så er det hr. Steen Gade i ordførerrækken.

Kl. 16:05

(Ordfører)

Steen Gade (SF):

Det er jo en omhyggelig forberedelse, der ligger forud for det her – det er i hvert fald det første, jeg har lyst til at sige. Jeg synes, at det er et grundigt og godt stykke arbejde, der er lavet, også det, vi har kunnet læse inden redegørelsen, i de

rapporter, der ligger bag. Det var den første melding fra os.

Vi vil også, kan man sige, stå ved det forløb, som er aftalt, altså at man skal arbejde hen imod at få et slutdeponi, og det er jo en konsekvens af, at vi har haft nogle midlertidige ordninger på Risø, og at vi med lukningen af Risø skal finde en anden løsning.

Jeg vil sige, at jeg tror, at vi skal se i øjnene, at det her er en meget vanskelig proces. For nu at sige det helt ærligt: Der er ingen, der vil have sådan et anlæg – ikke ret mange. Jeg tror bare, vi skal se i øjnene, at spørgsmålet om inddragelse af befolkningen og inddragelse af hele Folketinget i den her proces er et afgørende parameter, og så må det tage den tid, det tager – efter min mening. Det er i hvert fald den anden melding, jeg vil give.

Den tredje melding går så på spørgsmålet: Når vi nu finder et sted, og når vi nu endelig får besluttet, hvor det skal være, tror jeg, at det er vigtigt, at vi får en løsning, som kan tages op igen. Det her handler trods alt om 300 år – efter hvad jeg har læst mig til. Det er ikke, fordi jeg nu står og siger, at vi så skal grave det op igen, men vi skal være forberedt på to situationer. Den ene er, at der kommer nye teknologier, som kan gøre, at vi kan gøre det bedre end at have det deponeret. Det kan vi jo ikke forudse i dag, men 300 år fra nu er altså ret lang tid. Man klager over, at Folketinget normalt planlægger for 4 år, altså til næste valg og dermed kun for 2 år i praksis, og vi kæmper en gang imellem for at planlægge for 10 og 15 år, men her er det altså 300 år. Derfor er vi nødt til at tage sikkerhedsforanstaltninger af en art, så vi, kan man sige, kan åbne op igen.

Den anden grund til, at vi må kunne åbne op, er jo, at vi heller ikke kender alle risici ved opbevaring, og ligegyldigt hvad alle de klogeste hoveder siger i dag, vil jeg bare som politiker have lov at sige, at det kan være, at der findes et hjørne, der ikke er tænkt på. Sådan har det været hidtil, ikke bare på det her område, men stort set på alle områder. Det er derfor, jeg vil lægge vægt på, at det bliver den ordning, som jeg tror i rapporten bliver kaldt – hvad bliver den kaldt – reversibel, ja, at man kan tage det op igen.

Der står i redegørelsen, at man skal lægge vægt på inddragelse af international ekspertise, og det vil vi også lægge meget vægt på og sige, at al international ekspertise skal inddrages. Og jeg vil også sige her, at vi må bruge de penge, der skal bruges til det. Jeg synes, det er et stort

projekt på den måde, og vi må bruge de penge, der er nødvendige. Hellere en undersøgelse for meget end en for lidt.

Dermed er jeg også kommet til, at når vi engang er kommet til vejs ende, skal det være sådan, at alle de erfaringer, vi har indhøstet, kan samles og viderebringes. Det gælder erfaringer i forhold til transport, beskyttelse af de arbejdere, der i givet fald skal arbejde med at transportere det – det er jo en meget vigtig del af hele projektet, at der også skal flyttes rundt med det – hvordan det skal graves ned, de metoder, der skal bruges, men også økonomien, altså omkostningerne ved det.

Det her er jo for mig næsten det ultimative argument imod a-kraft, for vi arbejder jo her med lavradioaktivt og mellemradioaktivt affald, men ikke højradoaktivt affald, det er jo en helt, helt anden historie. Og alligevel snakker vi jo om millioner af kroner, der skal bruges til de små mængder, vi har tilbage fra en forsøgsreaktor på Risø og det, vi producerer løbende via industri og hospitalsvæsen.

Men altså, for mig er det vigtigt, at vi samler alle erfaringer op i det forløb – det kunne jo også være, at der blev udviklet noget teknologisk undervejs – herunder også erfaringer med inddragelse af befolkninger. Det er noget, som jeg mener også kan bruges af andre lande i processen, så det vil jeg også lægge vægt på.

Til sidst vil jeg bede om, at man i den videre proces ser på, om det nu er sådan, at alt affaldet er af en sådan karakter, at vi selv kan klare det. Det handler om, at det ikke er alvorligt radioaktivt, men hvis der på trods af det, jeg har læst, alligevel findes noget af det affald, vi har, når man kommer længere ned i det, der faktisk er lidt ovre at røre ved det røde felt, altså ikke er højradoaktivt, men ligger og roder i mellemområdet, så synes jeg i hvert fald, at jeg her fra starten vil give den melding, at så er det ikke sikkert, at vi skal finde et deponi her, men finde en løsning, som er på linje med løsninger for højradoaktivt affald, og det vil altså sige nogle helt andre løsninger end dem, der ligger her. Og i givet fald må vi også gå i samarbejde med udlandet om den løsning, hvis det er sådan.

Så ros for forarbejdet og dermed også grønt lys for det videre arbejde, men jeg vil så understrege, kan man sige, hvor forsigtigt der skal gås frem, og hvor meget vi skal inddrage befolkningerne. Det gælder jo i høj grad, når vi skal i gang med at finde 20 pladser, der er egnede. Der er ikke mange, der ønsker at have det i nærheden,

og det må vi, der sidder herinde, tage meget alvorligt.

Kl. 16:12

Formanden:

Der er et ønske om en kort bemærkning fra hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 16:12

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak for det. Jeg vil bare lige spørge hr. Steen Gade om det her med eventuelt at sende den alvorligste del af affaldet til udlandet. Skal jeg tolke hr. Steen Gade sådan, at det også kunne komme på tale i forhold til de 233 kg, som er det alvorligst konterminerede affald, vi har i Danmark, eller er det et grænsetilfælde op mod højradioaktivt?

Vi har 233 kg, som jeg kan se er baggrundsmaterialet, og som rent faktisk udgør lige nøjagtig de 233 kg, der betyder, at man skal op i en højere klassificering af det anlæg, der skal bygges. Er det SF's holdning, at de 233 kg skulle sendes ud af Danmark?

Kl. 16:13

Formanden:

Værsgo til ordføreren.

Kl. 16:13

Steen Gade (SF):

Tak. Jeg har i virkeligheden bare taget en sikkerhedsmelding ved den her redegørelsesdebat, hvor vi jo ikke ved alt. Det her er jo ikke en let diskussion, for vi er også internationalt forpligtet til selv at rydde op, og det synes jeg heller ikke vi skal overtræde. Men jeg vil bare have sagt, inden vi går videre i den her proces, at jeg vil sætte meget fokus på det her. Så jeg går ikke og siger, at vi ikke skal rydde op efter os selv.

Kl. 16:14

Formanden:

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 16:14

Flemming Møller Mortensen (S):

Det synes jeg er klar tale, og jeg vil i hvert fald sige, at det også var det, jeg gav udtryk for fra talerstolen. Det er den socialdemokratiske holdning til det her.

Jeg vil dog blot lige uddybe de 233 kg lidt ekstra, for det er data, jeg har fra den minihøring, der blev holdt om emnet i 2005 på Axelborg. Der sagde man netop, at hvis man skulle eksportere de 233 kg forsøgsbrændsel og fandt det rigtigt at gøre det, ville man uden problemer kunne lave det, der bliver kaldt et terrænnært depot, som givetvis ville være af en hel anden

dimension, end hvis det også skulle kunne rumme det mellemradioaktive depotstof.

Kl. 16:14

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:14

Steen Gade (SF):

Men det er ikke det, jeg har talt om. Jeg vil sige, at det er en slags sikkerhedsventil, jeg har trukket her. Det her vil vi følge nøje og finde ud af hvordan ligger under det videre arbejde, men det er altså ikke alt det mellemradioaktive affald.

Kl. 16:15

Formanden:

Tak til hr. Steen Gade. Så er det fru Vivi Kier som ordfører.

Kl. 16:15

(Ordfører)

Vivi Kier (KF):

Fra konservativ side vil jeg gerne kvittere for en forståelig, tydelig og klar redegørelse. Som andre også har nævnt, skal den her redegørelse medvirke til, at vi politikere på et senere tidspunkt tager en endelig beslutning for en placering af et slutdepot for lav- og mellemaktivt affald. Redegørelsen, vi står med i dag, giver beslutningsgrundlaget til at arbejde videre hen imod den placering.

Det har været en lang proces, og der er lang vej endnu. Jeg glæder mig over den åbenhed, der har været om beslutningsgrundlaget, og den åbenhed, der lægges for det fremtidige oplæg. Vi takker for redegørelsen.

Kl. 16:16

Formanden:

Tak. Der er ingen ønsker om en kort bemærkning, så det er hr. Per Clausen som ordfører.

Kl. 16:16

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Jeg skal starte med at sige, at jeg inspireret af hr. Preben Rudiengaard da godt vil benytte lejligheden til at rose sundhedsministeren under det her punkt; jeg ved ikke, om der bliver en anledning igen, men det kan vi jo selvfølgelig håbe på.

Jeg vil sige, at det jo på den ene side er indledningen, eller rettere sagt en mellemstation, til noget, som sikkert bliver frygtelig besværligt i det her, nemlig når vi skal have truffet beslutningen om, hvor det her affald præcis skal deponeres. Jeg er på den anden side ret overbevist om, at vi bliver nødt til at finde en løsning i Danmark, også selv om man kan sige, at en del af

det mest besværlige affald måske i virkeligheden stammer fra nogle forkerte beslutninger tidligere i tiden i Danmark. Til gengæld må man jo sige, at når vi så står her nu i dag og skal lave den her mellemlanding, er det jo i hvert fald et udtryk for, at vi traf nogle rigtige beslutninger om, hvilke energiformer vi vil benytte os af, og dermed fravalgte atomkraft. Man kan jo være glad for, at det, vi ikke står og skal diskutere i dag, er en langt større affaldsmængde, der skal anbringes, for så kunne man selvfølgelig godt vælge at sige, at der jo findes steder i verden, hvor de tager sig af den slags affald, men jeg synes på den anden side, at det må være meget rimeligt, at vi prøver at klare det selv.

Jeg og Enhedslisten er også meget enige i det, som er nævnt, nemlig at vi skal klare sagerne i Danmark, at vi fravælger nogle ting, som er åbenbart uforsvarlige, og at det skal være en demokratisk planlægningsproces, også selv om der jo ikke er nogen tvivl om, at den del af processen bliver vanskeligere end den, vi har haft indtil nu.

Det er også korrekt, at jeg mener, det er en rigtig beslutning, at man siger, at fastlæggelsen af placeringen skal ske ved lov, sådan at det bliver Folketinget, som får ansvaret for den beslutning, der skal træffes – selvfølgelig på baggrund af en høring, hvor befolkningen får mulighed for at give udtryk for sine synspunkter.

Jeg skal bare sige yderligere: At det er alvorlige sager, fremgår jo selvfølgelig af det der med, at man altså skal træffe beslutninger nu, hvor man skal have en ret stor sandsynlighed for, at det her depot er sikret i 300 år – det er jo ikke bare sådan politisk, at det kan være besværligt at lave så langsigtet planlægning, der kan også være andre fænomener, der ændrer sig. Og da det jo også fremgår, at radioaktivt affald skal håndteres således, at der sikres et acceptabelt niveau af beskyttelse af mennesker og miljø, må vi sige, at der lige præcis, som også andre ordførere har været inde på, jo godt kan ske noget i løbet af de 300 år, både sådan, at kravene til, hvad der er acceptabelt, skærpes, og at man har mulighed for at skærpe dem, og at der kan ske andre ting, som er uforudsete. Derfor er jeg meget enig med dem, som har sagt, at det må være sådan, at vi får det her anbragt sådan, at vi har mulighed for, om jeg så må sige, at gøre det om, hvis det, vi har besluttet, viser sig at være forkert – ikke fordi beslutningen var forkert, da man traf den, men fordi der sker ting, der gør, at man faktisk har nogle muligheder. Og jeg synes

sådan set også, at det, i den udstrækning vi også fremover producerer radioaktivt affald, bl.a. fra hospitalsområdet og andre områder, er fornuftigt, at man, i forbindelse med at man etablerer sådan et depot her, også sikrer sig, at man kan anbringe det i fremtiden; det er jeg tilhænger af.

Men jeg skal altså også sige, at jeg er meget glad for den redegørelse, der er kommet her i dag. Den giver et klart og forståeligt indtryk af problemstillingen og problemstillingens omfang. Og jeg kan da godt forstå, hvis sundhedsministeren synes, at den videre proces skulle foregå i Miljøministeriet, for det her er sikkert sidste chance, man har for sådan at få almindelig ros for arbejdet – jeg er sikker på, at der, når placeringen skal ske, vil være nogle, der kritiserer det – men jeg håber alligevel, at der vil være en fælles erkendelse i den proces af, at vi har et ansvar for at få det her løst, og at vi har et ansvar for at få det løst inden for Danmarks grænser, og derfor er det selvfølgelig nødvendigt med en ansvarlig ageren også i fremtiden i forhold til den her sag.

Kl. 16:20

Formanden:

Tak til hr. Per Clausen. Der er ikke ønske om korte bemærkninger, og så er det ministeren for sundhed og forebyggelse.

Kl. 16:20

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Jakob Axel Nielsen):

Først og fremmest tak for den positive modtagelse af redegørelsen om etablering af det her danske slutdepot for lav- og mellemaktivt affald. Med den her redegørelse om beslutningsgrundlag vedrørende etablering af et dansk slutdepot for lav- og mellemaktivt affald er vi kommet et skridt videre i den proces, vi har startet, frem mod at få bygget et slutdepot.

Redegørelsen, som regeringen afgiver i dag, bygger på et omfattende beslutningsgrundlag, som er udarbejdet af en tværministeriel arbejdsgruppe med repræsentanter fra Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, fra Miljøministeriet, fra Klima- og Energiministeriet, fra Forsvarsministeriet og fra mit ministerium, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse.

Beslutningsgrundlaget giver efter regeringens vurdering et godt afsæt til det videre arbejde frem imod at gå i gang med at bygge et dansk slutdepot for radioaktivt affald. Arbejdet med dekommissionering af anlægget på Risø og planlægningen af bygninger af et slutdepot er

en omfattende og langvarig proces, som allerede har været i gang i flere år.

Tilbage i 2003 besluttede Folketinget, at affaldet skal deponeres i Danmark. Det var en rigtig beslutning, da det jo er os, der har produceret affaldet, og derfor skal vi naturligvis også selv sørge for at komme af med det. Det er et dansk problem at komme af med affaldet, og det rigtige vil være, at affaldet deponeres i Danmark. Vi skal samtidig også rydde op efter os af hensyn til de kommende generationer; hver generation skal rydde op efter sig selv. Vi kan ikke overlade til vores efterkommere at tage hånd om et affaldsproblem, som vi selv har skabt. Derfor besluttede Folketinget i 2003, at dekommissioneringen skal ske inden for kortest mulig tid.

Formålet med den redegørelse, som regeringen nu afgiver, er at informere Folketinget om, hvor langt vi er kommet i processen frem til at gå i gang med at bygge slutdepotet. Det vil sige, det er en redegørelse for, hvad der er sket, siden Folketinget i 2003 vedtog beslutningsforslag nr. B 48 om afviklingen af nukleare anlæg på Forskningscenter Risø, og hvad de næste skridt er i sagen. Afgivelsen af redegørelsen er således en konsekvens af og en opfølgning på tidligere truffne beslutninger.

Der har igennem hele processen med udarbejdelsen af beslutningsgrundlaget været fuld åbenhed om sagen. Arbejdsgruppen, som har udarbejdet beslutningsgrundlaget, har afholdt en minihøring for interessenter på det nukleare område, og beslutningsgrundlaget har været sendt i offentlig høring. Endelig er alle relevante dokumenter lagt ud på Sundhedsministeriets hjemmeside.

Lad mig allerede nu slå fast, at der i redegørelsen og i beslutningsgrundlaget ikke tages stilling til, hvor i Danmark slutdepotet skal bygges. Den beslutning skal Folketinget tage senere i processen. Inden da vil Folketinget igen blive inddraget i flere omgange frem til den endelige vedtagelse af en anlægslov, som udpeger det sted, hvor depotet skal bygges.

Da Folketinget i 2003 vedtog beslutningsforslag nr. B 48, var der bred enighed om at støtte forslaget. Folketinget støttede op om det fælles projekt, som nedtagningen af reaktoren på Risø er.

Jeg håber, at vi kan fortsætte med dekommissioneringen og bygningen af slutdepotet i enighed, og at vi kan være enige om, at det er en fælles sag, som alle Folketingets partier støtter op om. Der er endnu et stykke vej tilbage, og der

forestår en stor opgave med at finde frem til et egnet sted i Danmark, hvor slutdepotet til sin tid skal bygges – ikke mindst for os politikere, som skal træffe den endelige beslutning.

Jeg vil godt understrege, at det er regeringens hensigt, at der fortsat skal være størst mulig åbenhed om sagen i forhold til kommunerne, interesseorganisationerne og befolkningen som helhed. Derfor vil regeringen også i de næste faser af processen lægge alle papirer åbent frem og inddrage alle relevante interessenter på området. Som sagt er jeg glad for, at der er tilslutning til de køreplaner, der nu er lagt, og til sigtet med beslutningsgrundlaget.

Lad mig endelig også komme med nogle kommentarer til det, der er sagt heroppefra. Hr. Steen Gade nævnte det med reversibiliteten – altså om man skal kunne tage det op igen. Der må jeg sige, at der ikke er taget stilling til det endnu, men reversibilitet kan være begrundet i tre forhold, som hr. Steen Gade også selv var inde på det: Forventning om ny viden på et senere tidspunkt kan give os mulighed for en mere sikker deponeringsmetode eller mere sikre deponeringssteder; hvis slutdepotet skulle vise sig at påvirke det omgivende miljø på en uforudset uhensigtsmæssig måde; og så måske også forventning om ny teknologi, der kan give mulighed for at genanvende det radioaktive affald.

Vi kan jo ikke vide noget om det endnu, så det var blot argumenter, der peger imod en reversibilitet. Men det er der altså ikke taget stilling til.

Så sagde jeg også i min tale, at vi mener, at affaldet skal deponeres i Danmark. Det er det alt-overvejende udgangspunkt, og jeg argumenterede for hvorfor.

Med hensyn til de 233 kg skal jeg blot nævne, at man også har undersøgt, om der findes muligheder i internationalt regi. Det er altså ikke noget, der er fuldstændig udelukket, det er undersøgt, men det er der heller ikke truffet nogen beslutning om.

Kl. 16:25

Formanden:

Der er et ønske om en kort bemærkning fra hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 16:25

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak for det. Jeg vil gerne spørge ministeren om det med udpegningen af de 20 lokaliteter, altså den proces, der nu skal løbe i forhold til at finde lokaliteten, hvor slutdepotet skal ligge. Fra socialdemokratisk side må vi sige, at det virker en

lillebitte smule sådan tungt procesmæssigt, at 20 lokaliteter i første omgang skal screenes og undersøges, og at man derefter skal ned på 5-10 lokaliteter, og at det så selvfølgelig skal munde ud i 1 lokalitet. På en eller anden måde kunne vi godt stilles tilfreds med, at man fra eksperternes side hoppede over de første processer, sådan at vi politisk skulle tage beslutning, når vi nærmede os et mål.

For der hersker jo ingen tvivl om – som det også er sagt fra flere sider – at det her jo ikke umiddelbart er let. Altså, Niels Hausgaard ville sige: Bare de placerer det ovre i den østre ende. Og som jeg også sagde i min ordførertale, er der flere interesseorganisationer, der har sagt, at netop for at transportere affaldet så kort en vej som muligt, kunne man da placere det i nærheden af Risø.

Men det med processen vil jeg gerne høre ministerens holdning til.

Kl. 16:26

Formanden:

Ministeren.

Kl. 16:26

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Jakob Axel Nielsen):

Det er jo rigtigt, at det er en tung proces, men jeg tror bare, at vi også skal tage hensyn til åbenheden og involveringen af befolkningen, det at involvere alle parter, som vi skal igennem. Og som hr. Steen Gade var inde på, er der ingen, der ønsker det her slutdepot. Så derfor bliver det en tung politisk proces. Derfor siger jeg – uden at der skal tillægges spørgsmålet noget negativt – at man ikke skal fikle med de arbejdsredskaber, vi har, altså at der skal laves et landsplandirektiv, og at vi skal følge anlægsloven, og det er en tung proces.

Så jeg synes i og for sig, sagens alvor taget i betragtning, at det er en positiv ting, at vi følger den her tunge proces. Og lige så vel som at vi skal lave alle de undersøgelser, der skal til, skal vi jo altså også bruge den tid, der skal til.

Kl. 16:27

Formanden:

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 16:27

Flemming Møller Mortensen (S):

Jo, men det må slet ikke tolkes sådan, at vi Socialdemokrater vil have fundet en løsning, som er ringere end den, man kunne få ved at udpege 20 lokaliteter. Nej, vi vil have kvalitet i det her, og naturligvis skal sikkerheden være det, vi går efter, og det er jeg slet ikke i tvivl om at vi i Folketinget vil blive enige om. Men det er mere det

her med, at det jo ikke er, fordi vi synes, at det bliver mere demokratisk, ved at man laver en udvælgelsesproces, som først hedder 20, så 10, så 5 og til sidst 1. Der mener vi godt, at vi vil sætte vores lid til, at fagpersonerne, som skal lave det screeningarbejde, kunne nå hurtigere frem til færre lokaliteter, som der så skulle træffes en politisk beslutning om.

Kl. 16:28

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Jakob Axel Nielsen):

Jo, men jeg opfatter også det venlige og praktiske signal, der sendes, og det skal jeg lade gå videre til min kollega miljøministeren, der sandsynligvis er den, der skal bære sagen videre herfra. Men jeg vil nu lade det være op til dem at følge deres normale processer for at sikre, at vi nu også får den grundighed, som er så væsentlig – sagen taget i betragtning.

Kl. 16:28

Formanden:

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og dermed er forhandlingen sluttet.

Kl. 16:28

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Jeg kan oplyse, at medlemmer af Folketinget Søren Espersen, Henrik Brodersen, Kristian Thulesen Dahl, Pia Kjærsgaard og Søren Krarup m.fl. har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til statsministeren:

»Hvordan agter statsministeren, som er personligt ansvarlig for, at FN's børnekonvention overholdes i det danske rige, at drage omsorg for, at ingen grønlandske børn sulter eller på anden måde lider overlast som følge af vedvarende omsorgssvigt?«
(Forespørgsel nr. F 26).

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 30. januar, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet er hævet. (Kl. 16:29).